

Przyszłość systemów zabezpieczenia społecznego i emerytur

P6_TA(2008)0556

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie przyszłości systemów zabezpieczenia społecznego oraz emerytur i rent: ich finansowania oraz tendencji do indywidualizacji (2007/2290(INI))

(2010/C 16 E/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 października 2006 r. w sprawie długoterminowej stabilności finansów publicznych w UE (COM(2006)0574),
- uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, a w szczególności jego art. 99 i 141,
- uwzględniając orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, a w szczególności orzeczenie wydane dnia 17 maja 1990 r. w sprawie *Douglas Harvey Barber* przeciwko *Guardian Royal Exchange Assurance Group* ⁽¹⁾,
- uwzględniając prawnie wiążącą konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjętą w 1979 r. przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych, w szczególności art. 11 ust. 1 lit. d) i e) oraz art. 11 ust. 2 lit. c),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 marca 2006 r. zatytułowany „Plan działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn, 2006-2010” (COM(2006)0092),
- uwzględniając konkluzje prezydencji przyjęte na posiedzeniu Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 13 i 14 marca 2008 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 października 2007 r. zatytułowany „Modernizacja ochrony socjalnej na rzecz większej sprawiedliwości społecznej i spójności gospodarczej: dalsze propagowanie aktywnej integracji osób najbardziej oddalonych od rynku pracy” (COM(2007)0620),
- uwzględniając konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) z 1952 r. o minimalnych standardach zabezpieczenia społecznego,
- uwzględniając dokument roboczy Komisji z dnia 11 kwietnia 2008 r. w sprawie wdrożenia art. 8 oraz związanych z nim przepisów dyrektywy Rady 80/987/EWG z dnia 20 października 1980 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw państw członkowskich dotyczących ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy, odnoszący się do dodatkowych systemów emerytalnych, istniejących odrębnie od krajowych ustawowych systemów zabezpieczenia społecznego (SEC(2008)0475),
- uwzględniając zalecenia europejskich partnerów społecznych zawarte w sprawozdaniu z dnia 18 października 2007 r., zatytułowanym „Główne wyzwania, przed jakimi stoją europejskie rynki pracy: wspólna analiza europejskich partnerów społecznych”,
- uwzględniając zieloną księgę Komisji zatytułowaną „Modernizacja prawa pracy w celu sprostania wyzwaniom XXI wieku” (COM(2006)0708) i rezolucję Parlamentu w tej sprawie z dnia 11 lipca 2007 r. ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Sprawa C-262/88, ETS [1990], s. I-1889.

⁽²⁾ Dz.U. C 175 E z 10.7.2008, s. 401.

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 lutego 2007 r., zatytułowany „Ocena realiów społecznych — Sprawozdanie okresowe na wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej w 2007 r.” (COM(2007)0063) oraz rezolucję Parlamentu z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie oceny realiów społecznych ⁽¹⁾,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 maja 2007 r., zatytułowany „Promowanie solidarności między pokoleniami” (COM(2007)0244) oraz rezolucję Parlamentu z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie demograficznej przyszłości Europy ⁽²⁾,
  - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, a także opinie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A6-0409/2008),
- A. mając na uwadze, że system zabezpieczenia społecznego:
- jest ustanawiany, regulowany, zarządzany i (zwykle w części) finansowany przez państwo, a także przez obywateli za pośrednictwem podatków lub składek płaconych przez ubezpieczonych, przy czym państwo odpowiada publicznie za realizację potrzeb swoich obywateli w zakresie zabezpieczenia społecznego,
  - charakteryzuje się niezawodnością i zapewnia wszystkim odpowiednią ochronę podstawową,
  - opiera się na zasadzie solidarności,
  - obejmuje dziewięć obszarów wyżej wymienionej konwencji MOP,
  - ma na celu zapewnienie podstawowej ochrony w obszarach zatrudnienia (ubezpieczenie od utraty pracy), dochodu (wypłata emerytur/rent) oraz zdolności do pracy zarobkowej (ubezpieczenie zdrowotne),
- B. mając na uwadze, że oczekuje się, iż do 2025 r. liczba mieszkańców Unii Europejskiej ogółem nieznacznie wzrośnie, a po 2025 r. będzie nieznacznie spadać, osiągając w 2050 r. nieznacznie niższy poziom przy znacznie wyższej średniej wieku,
- C. mając na uwadze, że jeżeli imigracja utrzyma się na obecnym poziomie, liczba osób czynnych zawodowo spadnie w latach 2005-2050 z 227 milionów do 183 milionów, stopa zatrudnienia wzrośnie w 2020 r. do 70 %, przede wszystkim ze względu na wzrost aktywności zawodowej kobiet, liczba zatrudnionych ogółem wzrośnie do 2017 r. o 20 milionów, ale następnie spadnie do 2050 r. o 30 milionów, a przewidywany stosunek osób powyżej 65 roku życia do osób w wieku produkcyjnym wzrośnie z 1:4 w 2005 r. do 1:2 w 2050 r.,
- D. mając na uwadze, że w ramach powszechnego podwyższania wieku emerytalnego w związku z ogólną tendencją wydłużania się średniej długości życia w niedostatecznym stopniu uwzględnia się fakt, że istnienie nadal wiele branż, w których średnia długość życia pracowników jest o wiele niższa,
- E. mając na uwadze, że partnerzy społeczni w ogóle, a w szczególności w branżach, w których średnia długość życia jest niższa od przeciętnej, ponoszą dużą odpowiedzialność w zakresie rotacji pracowników i mogą udzielić zasadniczego wsparcia w działaniach na rzecz zapewnienia skutecznej polityki kadrowej o świadomym podejściu do kwestii wieku,
- F. mając na uwadze, że ze względu na niższy odsetek bezrobotnych wydatki na zasiłki dla bezrobotnych spadną do 2050 r. o około 0,6 punktu procentowego PKB, co stanowi bardzo niewielki spadek i nie zrekompensuje wyższych wydatków w innych dziedzinach,
- G. mając na uwadze, że Unia Europejska wydaje na ochronę socjalną 27,2 % PKB (2008 r.), z czego znaczna część (46 %) wydawana jest na świadczenia emerytalno-rentowe,

⁽¹⁾ Dz.U. C 282 E z 6.11.2008, s. 463.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0066.

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

- H. mając na uwadze, że kwestia zabezpieczenia społecznego nie powinna być traktowana wyłącznie w kategorii stosunku kosztów do zysku, lecz w większym stopniu jako umowa społeczna z towarzyszącymi jej prawami i obowiązkami, które zarówno obywatele, jak i państwo muszą w ten sposób rozumieć i wykonywać, ponadto mając na uwadze, że nie można jednak w żadnym przypadku lekceważyć budżetowego aspektu zabezpieczenia społecznego,
- I. mając na uwadze, że oczekuje się, iż jeżeli realizowana będzie nadal obecna polityka, starzenie się populacji spowoduje w większości państw członkowskich wzrost wydatków publicznych do 2050 r., przede wszystkim na świadczenia emerytalno-rentowe, ochronę zdrowia i opiekę długoterminową, przy czym największy wzrost tych wydatków nastąpi w latach 2020-2040,
- J. mając na uwadze, że cele strategii lizbońskiej w dziedzinie zatrudnienia kobiet, młodych ludzi i osób starszych, a także cele z Barcelony w dziedzinie usług opieki nad dziećmi są niezbędne dla stabilności systemów emerytalnych,
- K. mając na uwadze, że milenijne cele ONZ 2000, a w szczególności cel 3, zakładają równość płci,
- L. mając na uwadze, że generalnie kariery zawodowe kobiet są mniej jednolite i charakteryzują się wolniejszym wzrostem płac, natomiast kariery zawodowe mężczyzn charakteryzuje ciągłość zatrudnienia, a ich zarobki stale rosną, co pociąga za sobą różnicę w składkach na system emerytalny i ryzyko zwiększonego ubóstwa dla kobiet; ryzyko to jest ponadto bardziej długoterminowe zważywszy na większą długość życia kobiet,

Uwagi ogólne

1. w świetle strategii lizbońskiej oraz potrzeby ochrony przed zagrożeniami społecznymi oraz zapewnienia trwałości systemów zabezpieczenia społecznego i systemów emerytalno-rentowych, a także utrzymania głównych założeń europejskich modeli społecznych, wzywa państwa członkowskie do poczynienia większych postępów w zakresie zrównoważenia wydatków socjalnych i aktywacji społecznej, a także do zachęcenia większej liczby osób do podejmowania bezpiecznego zatrudnienia wysokiej jakości, związanego z obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, oraz do pozostawania na takich stanowiskach, wspierania rozwoju, tworzenia miejsc pracy oraz dostępu do zatrudnienia na bazie większej przejrzystości rynku, do modernizacji systemów ochrony socjalnej (na przykład poprzez większe zróżnicowanie formuł świadczeń oraz mechanizmów finansowania) oraz do zwiększenia inwestycji w kapitał ludzki poprzez wspieranie badań, rozwoju i innowacji oraz lepszy system edukacji i kształcenia zawodowego w kontekście uczenia się przez całe życie dla wszystkich;
2. wzywa Komisję do ścisłego nadzorowania reform ubezpieczeń społecznych i systemu emerytalnego w państwach członkowskich, porównując ich dotychczasowy wpływ na zatrudnienie kobiet i skupiając się na pojawiających się najlepszych praktykach, zwłaszcza w zakresie zmniejszania dyskryminacji ze względu na płeć w zakresie wynagrodzenia i godzenia życia zawodowego z obowiązkami rodzinnymi.
3. podkreśla, że źródła wzrostu gospodarczego zmieniają się w wyniku zmian demograficznych oraz że wzrost wydajności pracy i innowacje technologiczne staną się źródłami wzrostu gospodarczego; uznaje, że utrzymanie wyższego poziomu wydajności wymagać będzie zwiększenia nakładów na badania i rozwój oraz lepsze metody zarządzania, przy czym wysoki priorytet należy nadać synergii między innowacjami technologicznymi i społecznymi;
4. w kontekście zachodzących obecnie trendów demograficznych, gospodarczych i społecznych oraz konieczności zapobiegania konfliktom między pokoleniami i poszczególnymi grupami społecznymi podkreśla znaczenie znalezienia nowych metod podziału kosztów i korzyści w efektywny i sprawiedliwy sposób pomiędzy mniejszą grupę ludności czynnej zawodowo i większą grupę ludności bierniej zawodowo; celem na poziomie europejskim i krajowym powinno być utrzymanie równowagi między opłacalnością ekonomiczną systemów zabezpieczenia społecznego i systemów emerytalno-rentowych a ochroną przed zagrożeniami społecznymi;

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

5. przypomina swoje stanowisko, że w celu wspierania opłacalnego ekonomicznie systemu ochrony społecznej europejskie prawo pracy powinno uznać umowę o pracę na czas nieokreślony za klasyczną formę zatrudnienia, w ramach której zapewnia się odpowiednią ochronę socjalną i ochronę zdrowia oraz gwarantuje się przestrzeganie praw podstawowych; uznaje jednak, że należy również chronić prawa osób pracujących w oparciu o inne modele zatrudnienia, w tym prawo do emerytury lub renty pozwalającej na godne życie;

6. przypomina, że istotą europejskich modeli społecznych jest zasada solidarności między pokoleniami i grupami społecznymi i że są one finansowane przede wszystkim z wpływów związanych z pracą, takich jak składki pracowników i pracodawców czy podatki od pracy; niemniej jednak zwraca uwagę, że starzenie się populacji będzie wywierać znaczną presję na pracowników czynnych zawodowo, a rozwiązanie kwestii zmian demograficznych powinno stanowić priorytet polityczny; podkreśla, że w przeciwnym razie zmiany demokratyczne mogą osłabić zasadę solidarności, a co za tym idzie europejskie modele społeczne; podkreśla zatem zasadnicze znaczenie wzmocnienia zasady solidarności, w tym sprawiedliwej rekompensaty finansowej;

7. przypomina, że na mocy artykułu 141 traktatu WE, mogą zostać podjęte pozytywne działania mające na celu osiągnięcie równości płac oraz że orzecznictwo wspólnotowe traktuje składki na ubezpieczenie społeczne jako element pensji;

8. zwraca uwagę, że na skutek przemian demograficznych do końca 2030 roku stosunek osób czynnych zawodowo do osób nieaktywnych zawodowo będzie wynosił prawdopodobnie 2:1; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zaproponowania środków w celu zapewnienia, że opiekunowie, z których wielu musi wycofać się z rynku pracy ze względu na obowiązki związane z opieką, nie ucierpią z powodu niepewności renty lub emerytury;

9. przypomina, że trend ku indywidualizacji przyczynia się do modernizacji drugiego i trzeciego filara, nie zagrażając pierwszemu filarowi systemów zabezpieczenia społecznego, aby umożliwić obywatelom, a szczególnie kobietom i innym grupom podatnym na zagrożenia, większy wybór, a co za tym idzie większą niezależność i możliwość stworzenia własnych dodatkowych uprawnień emerytalno-rentowych;

10. wzywa Komisję do przeprowadzenia bardziej szczegółowych badań i prac dotyczących wpływu indywidualizacji uprawnień socjalnych na równe traktowanie kobiet i mężczyzn;

11. uważa, że równość mężczyzn i kobiet musi znaleźć się wśród celów reform systemów zabezpieczenia społecznego i systemu emerytalnego, podkreślając jednocześnie, że nierówności w tym zakresie mają przede wszystkim charakter pośredni, wynikający z utrzymujących się nierówności na rynku pracy w odniesieniu do płac i perspektyw kariery oraz nierównego podziału obowiązków rodzinnych i domowych; zmiana tej sytuacji jest zatem możliwa jedynie za pomocą bardziej kompleksowych środków;

12. wzywa Komisję i państwa członkowskie do większego uświadomienia (młodym) dorosłym znaczenia wczesnego zyskania uprawnień emerytalno-rentowych;

Ludność czynna zawodowo

13. uważa, że jeżeli utrzyma się obecna sytuacja, spadek liczby osób czynnych zawodowo doprowadzi do spadku liczby przepracowanych godzin ogółem; uważa, że aby odwrócić tę tendencję, należy podjąć kroki w celu zmniejszenia stopy bezrobocia i zwiększenia zatrudnienia (w połączeniu ze szkoleniami i przekwalifikowaniem), w tym w odniesieniu do osób posiadających duży potencjał w zakresie pracy, takich jak osoby niepełnosprawne, kobiety i ludzie starsi; podkreśla potrzebę umożliwienia elastycznego przejścia na emeryturę na zasadzie dobrowolności, zmiany organizacji pracy oraz inteligentnego wykorzystania nowych technologii; podkreśla, że konieczna jest również poprawa usług wspierających oraz usług związanych z opieką nad dziećmi i innymi członkami rodziny, aby zmniejszyć liczbę osób pracujących dobrowolnie w ograniczonym wymiarze czasu;

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

14. przypomina, że wyższe stopy zatrudnienia są w znacznej mierze zależne od potrzeby zapewnienia aktywności wszystkich grup — w szczególności tych wykluczonych z rynku pracy; dlatego podkreśla potrzebę zwalczania dyskryminacji na rynku pracy oraz oferowania pracy osobom nieaktywnym zawodowo; ponadto podkreśla potrzebę zapewnienia odpowiednich warunków, aby ułatwić zatrudnienie osób niepełnosprawnych oraz osób z poważnymi problemami zdrowotnymi oraz aby zapewnić osobom niepełnosprawnym oraz osobom chorym psychicznie dostęp do zatrudnienia;
15. w związku z tym podkreśla konieczność aktywnej polityki na rzecz zatrudnienia kobiet, młodych ludzi i osób starszych, aby właściwie wykorzystać siłę roboczą i przedsiębiorczość oraz m.in. zapewnić, żeby składki na systemy emerytalne dawały prawo do należytej emerytury;
16. podkreśla potrzebę rozważenia na szczeblu krajowym kwestii podniesienia ustawowego wieku emerytalnego; uważa, że niezależnie od różnego w państwach członkowskich ustawowego wieku emerytalnego konieczne jest zachęcanie pracowników do dobrowolnego pozostawania czynnymi zawodowo, jeżeli pozwalają na to warunki, do czasu osiągnięcia tego wieku lub dłużej;
17. wzywa partnerów społecznych, aby m.in. w oparciu o doświadczenia zdobyte w różnych sektorach wynegocjowali indywidualne środki sektorowe w odniesieniu do odchodzenia starszych pracowników, a w szczególności do polityki kadrowej o świadomym podejściu do kwestii wieku;
18. zwraca się do państw członkowskich, aby stworzyły zachęty finansowe i socjalne, które zwiększą zainteresowanie pracowników dobrowolnym kontynuowaniem pracy również po osiągnięciu ustawowego wieku emerytalnego;
19. wzywa państwa członkowskie do prowadzenia aktywnej polityki na rzecz opracowania lepszych warunków w odniesieniu do niebezpiecznych warunków pracy, by zmniejszyć ryzyko w określonych zawodach i uniknąć wcześniejszego przechodzenia na emeryturę lub rentę znacznego procenta wykwalifikowanych pracowników;
20. przypomina, że każda proaktywna polityka imigracji zarobkowej, adresowana przede wszystkim do potencjalnych imigrantów w wieku produkcyjnym i oferująca szybką ścieżkę imigracyjną wysoko wykwalifikowanym kandydatom powinna być uzupełniana lepszą integracją zawodową i społeczną imigrantów; podkreśla, że wzmożone wysiłki mające na celu zwiększenie imigracji mogą doprowadzić do drenażu mózgow w krajach pochodzenia, co może wywrzeć negatywny wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny tych krajów oraz wywołać nową falę niekontrolowanej migracji;
21. zdaje sobie sprawę, że marnowanie potencjału intelektualnego może również okazać się problemem zarówno dla gospodarki ogółem, jak i dla poszczególnych osób, jeżeli wykwalifikowani migrujący pracownicy będą zatrudniani w celu zapełniania wolnych miejsc pracy wymagających mniejszych kwalifikacji; zwraca uwagę, że pracownicy migrujący muszą mieć prawo do odnoszenia korzyści ze swoich składek do systemów emerytalnych;
22. wzywa Komisję do podjęcia odpowiednich kroków w celu zapewnienia, że obywatele Unii pracujący i mieszkający w innym państwie członkowskim nie utracą części lub całości swoich praw w zakresie ubezpieczenia społecznego;
23. uważa, że nie ma pewności co do długofalowego wpływu imigracji na proces starzenia się ludności, ponieważ jest to uzależnione od przebiegu napływu imigrantów, łączenia rodzin oraz wskaźnika urodzeń wśród migrantów; uważa, że imigranci mogą przyczynić się do większego zrównoważenia systemów zabezpieczeń społecznych, jeżeli będą pracowali legalnie i w ten sposób wnosili wkład w ich finansowanie;

Emerytury i renty

24. zwraca uwagę na istnienie dyskryminacji wobec grup słabszych pod kątem dostępu do rynku pracy i warunków zatrudnienia; w szczególności dotyczy to osób wykonujących pracę niewymagającą obowiązkowych składek na zabezpieczenie społeczne, co prowadzi do niższych wskaźników zatrudnienia i niższych wynagrodzeń, a zatem mniejszych możliwości gromadzenia przez te grupy środków na emeryturę w odpowiedniej wysokości; podkreśla potrzebę zapewnienia równych możliwości zatrudnienia dla wszystkich, co zagwarantuje wyższe wskaźniki zatrudnienia, równą płacę i odpowiednie uprawnienia emerytalne;

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

25. uznaje fakt, że publiczne systemy emerytalno-rentowe wzmacniają solidarność społeczną i leżą w kompetencjach państw członkowskich, a ochrona tych systemów powinna stanowić priorytet polityczny; uważa, że większe wykorzystanie alternatyw do emerytur państwowych, takich jak systemów uzupełniających, może stanowić korzystne rozwiązanie; zwraca uwagę, że prywatne systemy emerytalno-rentowe mogą obejmować pracownicze programy emerytalne finansowane przez pracodawców lub inne zrzeszenia i stowarzyszenia oraz programy indywidualne oparte na oszczędzaniu; podkreśla, że istnienie prywatnych systemów emerytalno-rentowych zwiększyłoby potrzebę odpowiedniego uregulowania prywatnych funduszy emerytalnych, możliwości przenoszenia takich emerytur oraz propagowania i ciągłego unowocześniania (w tym większej elastyczności) tych alternatyw; w tym kontekście uważa, że w przypadku zastąpienia publicznego systemu emerytalno-rentowego systemem prywatnym należy liczyć się z ryzykiem, że kobiety objęte istniejącym publicznym systemem emerytalno-rentowym mogą stracić ochronę ubezpieczeniową, twierdzi jednak, że ryzyko to można ograniczyć poprzez uwzględnienie przy uprawnieniach emerytalnych urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego i przerw w pracy z przyczyn osobistych;

26. wzywa państwa członkowskie, aby poważnie wzięły pod uwagę konieczność zmiany tradycyjnych systemów emerytalno-rentowych opartych na systematycznej ocenie ryzyka i założeniu standardowego przebiegu życia oraz dostosowały system zabezpieczenia społecznego do reform systemu emerytalnego, zważywszy, że następuje błyskawiczna zmiana zakładanego standardowego przebiegu życia oraz coraz powszechniej występują biografie charakteryzujące się brakiem spójności; uważa, że może to prowadzić do powstania nowego zagrożenia społecznego polegającego na wzroście nieprzewidywalności w przypadku wielu osób, a szczególnie członków słabszych grup, takich jak imigranci, pracownicy o niskich kwalifikacjach, osoby samotnie wychowujące dzieci oraz osoby pełniące wszelkie inne obowiązki wynikające z opieki; podkreśla, że może to prowadzić do wczesnego opuszczenia rynku pracy lub ograniczonego uczestnictwa w nim; zwraca uwagę, że przekształcenie systemów emerytalno-rentowych jest poza tym konieczne w celu urzeczywistnienia elastycznego rynku pracy;

27. zauważa, że trwały system rent i emerytur wymaga dostosowania do wyzwań demograficznych i ekonomicznych i podkreśla, że struktura trójfilarowa — pod warunkiem jej szerokiej dostępności — stanowi zrównoważone rozwiązanie; sugeruje, by ustawowe świadczenia emerytalne (pierwszy filar) zostały wsparte finansowanymi kolektywnie pracowniczymi programami emerytalnymi (drugi filar) oraz dodatkowymi indywidualnymi produktami trzeciego filaru; podkreśla wartość programów emerytalnych, które łączą zasadę solidarności z nierzadko wysokimi zyskami wynikającymi z obszernych, długoterminowych, ostrożnych, a zarazem rentownych strategii inwestowania; zachęca Komisję do rozpoczęcia prac nad przygotowaniem odpowiednich i realistycznych ram regulacji i nadzoru ogólnoeuropejskich produktów emerytalnych i rentowych; podkreśla, że wewnętrzny rynek pracowniczych programów emerytalnych i programów trzeciego filaru umożliwiłby obywatelom korzystanie z pracowniczych systemów emerytalnych pozwalających na przenoszenie uprawnień emerytalnych, stymulowałby konkurencyjność i obniżał koszty oszczędzania z myślą o przejściu na emeryturę;

28. zauważa, że opieką nad dziećmi, osobami starszymi, chorymi lub niepełnosprawnymi zajmują się przede wszystkim kobiety, dobrowolnie lub mimowolnie ze względu na presję kulturową i normy społeczne, lub też ze względu na niską jakość lub brak żłobków i przedszkoli oraz innych zakładów opieki długoterminowej, i że w związku z tym mają więcej przerw w życiu zawodowym; zwraca uwagę na potrzebę zrekompensovania kobietom i opiekunom tej sytuacji oraz zapewnienia im możliwości dokonywania rzeczywistych wyborów zarówno w kwestii posiadania dzieci, jak i kwestii sprawowania opieki, bez obawy, że wywoła to ujemne skutki finansowe lub wywrze negatywny wpływ na przebieg ich kariery zawodowej; z zadowoleniem przyjmuje działania państw członkowskich mające na celu zapobieżenie takiej sytuacji oraz wyrównanie wspomnianych niedogodności, na przykład poprzez włączenie opieki nad dziećmi i członkami rodziny do ustawowego ubezpieczenia emerytalnego;

29. wzywa państwa członkowskie, partnerów społecznych i przedstawicieli organizacji kobiecych do dalszego zwracania szczególnej uwagi na możliwe i faktyczne skutki reform systemów emerytalnych w zakresie równości mężczyzn i kobiet oraz do zagwarantowania podjęcia w niezbędnych przypadkach działań naprawczych w celu zapewnienia tej równości;

30. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o pilne podjęcie działań w celu zakazania bezpośredniej dyskryminacji w pracowniczych programach emerytalnych, w tym praktyki opierania wysokości płatności i składek na aktuarialnych czynnikach związanych z płcią;

31. przypomina swoją rezolucję z dnia 21 lutego 1997 r. w sprawie sytuacji współpracujących współmałżonków pracowników samozatrudnionych ⁽¹⁾, w której domagano się między innymi zapewnienia obowiązkowego objęcia współpracującego współmałżonka indywidualnym ubezpieczeniem emerytalnym;

⁽¹⁾ Dz.U. C 85 z 17.3.1997, s. 186.

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

32. przypomina swoją rezolucję z dnia 12 marca 2008 r. w sprawie sytuacji kobiet na obszarach wiejskich w UE ⁽¹⁾, wzywając ponownie Komisję do przedstawienia do końca 2008 r. wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy 86/613/EWG z dnia 11 grudnia 1986 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn pracujących na własny rachunek, w tym w rolnictwie, oraz w sprawie ochrony kobiet pracujących na własny rachunek w okresie ciąży i macierzyństwa ⁽²⁾, przewidującej niezależne uprawnienia socjalnie i emerytalne dla kobiet pracujących w gospodarstwach rolnych;

33. przypomina swoją rezolucję z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie polityki w zakresie usług finansowych (2005-2010) ⁽³⁾ i podkreśla znaczenie rozwijania przejrzystego i elastycznego europejskiego rynku zabezpieczeń społecznych i emerytalno — rentowych poprzez ograniczenie przeszkód i utrudnień podatkowych w zakresie transferu uprawnień do rent i emerytur z jednego państwa członkowskiego do drugiego; uważa, że stworzenie jednolitego rynku rent i emerytur wymaga europejskich ram regulacji produktów emerytalnych i rentowych;

34. wzywa Komisję do pilnego dokonania przeglądu dyrektywy 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami ⁽⁴⁾, tak by wprowadzić solidny system wypłacalności dostosowany do instytucji pracowniczych programów emerytalnych, w oparciu o opinię Komitetu Europejskich Inspektorów ds. Ubezpieczeń i Emerytur Pracowniczych oraz szczegółową ocenę wpływu, analizując kwestie dotyczące równych warunków konkurencyjności poprzez porównanie różnic w obliczaniu należności i leżących u podstaw ich określania założeń; zaznacza, że taki system mógłby opierać się na objęciu programów emerytalnych pewnymi aspektami zmienionego wniosku Komisji z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej ubezpieczeń na życie w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Solvency II) (COM(2008)0119), biorąc pod uwagę specyfikę tych instytucji pracowniczych programów emerytalnych, np. długoterminowy charakter programów emerytalnych, którymi zarządzają, oraz pokrywane rodzaje ryzyka lub gwarancje udzielane przez fundusze emerytalne; uważa, że taki specjalny system wypłacalności wzmocniłby stabilność finansową i zapobiegałby arbitrażowi regulacyjnemu;

35. przypomina, że Trybunał Sprawiedliwości orzekł przeciwko utrudnianiu stosowania zwolnień z podatków w przypadku transgranicznych składek emerytalnych; podkreśla, że ulgi podatkowe stanowią najlepszą zachętę do długoterminowych oszczędności oraz że może zaistnieć potrzeba dalszej harmonizacji w celu zniesienia wszelkich przeszkód dla transgranicznych składek w programach emerytalnych;

36. zwraca uwagę na obecną tendencję do przechodzenia z programów emerytalnych o określonej kwocie świadczenia w kierunku programów emerytalnych o określonej kwocie składki i wyraża zaniepokojenie spadkiem udziału pracodawców, który ewidentnie towarzyszy temu zjawisku; podkreśla potrzebę zwiększenia udziału i poziomu składek pracowników w istniejących programach emerytalnych, aby zapewnić obywatelom odpowiednie dochody emerytalne oraz zwraca uwagę na potrzebę utrzymania odpowiednich składek płaconych przez pracodawców, szczególnie w przypadku programów emerytalnych o określonej kwocie składki; wyraża niepokój, że przewidywana rewizja międzynarodowych standardów rachunkowości 19 (MSR 19) dotyczących świadczeń pracowniczych, na przykład w przypadku ewentualnego zakazu stosowania tzw. podejścia „korytarza”, mogłaby doprowadzić do znacznych zmian w systemach emerytalno-rentowych, które należy uważnie przeanalizować, mając w szczególności na względzie możliwy negatywny wpływ na zainteresowanie programami emerytalnymi o określonej kwocie świadczenia;

37. zauważa, że dla zapewnienia osobom niepełnosprawnym godnych warunków życia oraz w celu zapobieżenia „pułapce zapomogowej” konieczne jest rekompensowanie dodatkowych kosztów życia związanych z niepełnosprawnością oraz skoordynowanie tego działania z systemami emerytalno-rentowymi i strategiami politycznymi na rzecz integracji społecznej;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0094.

⁽²⁾ Dz.U. L 359 z 19.12.1986, s. 56.

⁽³⁾ Dz.U. C 175 E z 10.7.2008, s. 392.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 235 z 23.9.2003, s. 10.

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

Stabilność finansowa

38. zwraca uwagę na potrzebę utrzymania przez państwa członkowskie odpowiednich poziomów finansowania systemów zabezpieczenia społecznego oraz systemów emerytalno-rentowych, znalezienia przez państwa członkowskie alternatywnych, solidnych baz podatkowych w obliczu wzrostu konkurencji będącego następstwem globalizacji; podkreśla znaczenie zmniejszenia zależności od opodatkowania pracy w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarek poszczególnych państw członkowskich i zapewnienia większej liczby zachęt do pracy; zdaje sobie sprawę ze złożoności związanej z przejściem na system oparty bardziej na opodatkowaniu kapitału ze względu na zmniejszenie się bazy podatkowej podatków od kapitału oraz wzrost mobilności kapitału; sugeruje rozważenie przejścia na nowe metody opodatkowania lub wprowadzenie innych rozwiązań alternatywnych, aby zwiększyć stabilność finansową wydatków socjalnych, co zmniejszyłoby obciążenie podatkowe osób o niższych dochodach; utrzymuje, że składki na ubezpieczenie społeczne odprowadzane przez pracodawców stanowią inwestycję, ponieważ ostatecznie przyczyniają się one do wzrostu wydajności produkcji, co jest jednym z przyczyn tego, że państwa o wysokich wydatkach na cele społeczne są również bardziej konkurencyjne;

39. podkreśla, że państwa członkowskie muszą skoncentrować się na średnio- i długoterminowych celach paktu na rzecz stabilności i wzrostu oraz zapewnić równowagę finansów publicznych, aby sprostać rosnącej presji spowodowanej starzeniem się społeczeństwa; zwraca uwagę, że w dniu 5 kwietnia 2008 r. na nieformalnym posiedzeniu Rady ministrów finansów w Brdo uzgodniono, że w odniesieniu do wydatków na cele społeczne należy przenieść akcent z ilości wydatkowanych środków na osiągnięcia i wyniki; zaleca, by Rada zastanowiła się nad wprowadzeniem dalszych ulepszeń do paktu stabilności i wzrostu, dopuszczając na przykład, by inwestycje długoterminowe były rozliczane w dłuższym okresie czasu;

40. podkreśla, że państwa członkowskie powinny prowadzić zrównoważoną politykę finansową, dokonując sprawiedliwego i międzypokoleniowego podziału obciążeń podatkowych pomiędzy pracowników, konsumentów, przedsiębiorstwa i dochody z kapitału;

41. uważa, że regulacja powinna mieć na celu zabezpieczenie wypłacalności oraz ochronę pracowniczych systemów emerytalnych, zwłaszcza na wypadek przejścia lub innych istotnych zmian w stosunkach własnościowych lub w strukturze zarządzania;

42. zaleca, by państwa członkowskie każdego roku w ramach ustawy budżetowej przewidywały fundusz na poczet przyszłych emerytur i rent;

43. zwraca uwagę na potrzebę rozważenia kwestii stopniowego przechodzenia od repartycyjnych do kapitałowych systemów ubezpieczeń społecznych;

Ochrona zdrowia i opieka długoterminowa

44. wyraża przekonanie, że środki służące poprawie zdrowia oznaczają potrzebę inwestycji, które mogą przyczynić się do zmniejszenia kosztów w obliczu starzejącego się społeczeństwa oraz do poprawy sytuacji w zakresie finansów publicznych; podkreśla znaczenie zachowania wartości i zasad stanowiących podstawę wszystkich systemów ochrony zdrowia w Unii Europejskiej, obejmujących powszechną ochronę, solidarność w finansowaniu, równość dostępu i zapewnienie wysokiej jakości opieki zdrowotnej, pomimo konieczności racjonalnego wykorzystywania skromnych środków; podkreśla, że usprawnienie organizacji i świadczenia usług zgodnie z zasadą pomocniczości daje możliwość poprawy zarówno jakości, jak i opłacalności usług opieki zdrowotnej;

45. ze względu na przewidywany wzrost kosztów ochrony zdrowia oraz opieki długoterminowej uważa, że państwa członkowskie powinny ponownie rozważyć swoje zasady finansowania oraz wziąć pod uwagę, że uwzględniając możliwość zmniejszenia się dostępności opieki niezawodowej, związaną z tendencją do zmniejszania się rodzin oraz wzrostu aktywności zawodowej kobiet, wzrost popytu na opiekę długoterminową może być większy, niż jest to przewidywane;

46. zwraca uwagę na konieczność bardzo szczególnego uwzględnienia osób wymagających kosztownej lub długotrwałej opieki zdrowotnej, osób i grup, którym szczególnie trudno jest się zintegrować, takich jak mniejszości etniczne i osoby o niskich dochodach, opieki nad osobami przewlekle chorymi, rozwoju otwartych struktur rehabilitacyjnych, integracji społecznej i wspierania osób upośledzonych fizycznie lub psychicznie czy osób starszych, aby unikać trzymywania ludzi w zakładach i móc wspierać struktury autonomii życiowej;

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

47. zauważa, że finansowanie ochrony zdrowia ze środków publicznych przyczynia się do zapewnienia ochrony przed ryzykiem finansowym niezależnie od indywidualnego ryzyka złego stanu zdrowia, wspierając tym samym równość i bezpieczeństwo socjalne, podczas gdy prywatne mechanizmy składkowe nie obejmują podziału ryzyka lub obejmują taki podział jedynie w ograniczonym zakresie i zazwyczaj uzależniają wysokość składek od ryzyka złego stanu zdrowia i zdolności opłacania tych składek, gwarantując jednocześnie trwałość finansowania niezależnie od przemian demograficznych;

48. dostrzega znaczenie finansowania ze środków publicznych dla osiągnięcia celu solidarności, a także znaczne różnice w poziomie publicznego i prywatnego finansowania służby zdrowia w państwach członkowskich; zaleca przeprowadzenie przez Komisję badań w celu określenia stopnia i/lub zakresu finansowania ze środków publicznych, który odpowiada celowi solidarności, zarówno w odniesieniu do systemu jako całości, jak i do określonych obszarów usług;

49. dostrzega rosnącą popularność rynkowych rozwiązań i prywatyzacji w finansowaniu służby zdrowia jako lekarstwa na gwałtowny wzrost cen, nieefektywność oraz problemy związane z jakością opieki, zwłaszcza w nowych państwach członkowskich; zauważa, że coraz wyraźniej widać, iż funkcjonalna prywatyzacja społecznych systemów ubezpieczeń zdrowotnych, ukierunkowanie na zysk i konkurencja między pośrednikami finansowymi z reguły zwiększają koszty zarządzania systemami opieki zdrowotnej, podczas gdy korzyści wynikające z tych działań w postaci obniżenia kosztów, efektywności i dobrej jakości opieki są wątpliwe; zaleca w związku z tym, aby państwa członkowskie, w których funkcjonuje model jednego płatnika, pozostały przy tym modelu;

50. zauważa, że dla systemów ochrony zdrowia finansowanych przede wszystkim ze składek na ubezpieczenie społeczne potrącanych z wynagrodzeń wynikających ze stosunku pracy korzystne może być poszerzenie bazy przychodów o dochody pozapłacowe;

51. zwraca uwagę, że zgodnie z zasadą swobody świadczenia usług oraz prawem ubezpieczonych do wyboru lekarza lub placówki niedopuszczalne jest odmawianie przez państwa członkowskie swoim obywatelom zwrotu kosztów leczenia za granicą, natomiast państwa członkowskie mogą wprowadzić (stałe) zindywidualizowane maksymalne kwoty zwrotu poniesionych kosztów i nie są zobowiązane do zwrotu kosztów leczenia, z którego ich obywatele nie skorzystaliby u siebie w kraju;

52. wzywa państw członkowskich do unikania czysto finansowego podejścia przy przyjmowaniu polityki reform mającej na celu zmianę ram prawnych leżących u podstaw poszczególnych krajowych systemów ochrony zdrowia;

53. wyraża głębokie przekonanie, że każda reforma powinna rozpoczynać się od starannej analizy istniejącego systemu (finansowania) ochrony zdrowia celem ustalenia słabości i kwestii problematycznych w połączeniu ze zrozumieniem czynników towarzyszących mogących sprzyjać lub przeszkadzać w przeprowadzeniu skutecznej reformy; oczekuje, że państwa członkowskie zdają sobie w pełni sprawę z poważnych skutków reform ochrony zdrowia dla funkcjonowania, zdolności i wydajności poszczególnych systemów ochrony zdrowia oraz z zagrożenia, jakie niedostatecznie lub niewłaściwie przygotowane reformy mogą stanowić dla jakości i dostępności usług ochrony zdrowia, stanu zdrowia obywateli, a tym samym dla ich zdolności zatrudnienia;

54. wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia całego spektrum funkcji i środków politycznych w obszarze finansowania ochrony zdrowia, zamiast koncentrowania się tylko na mechanizmie składkowym; jest przekonany, że podwyższanie składek związanych z zatrudnieniem lub wkładu własnego pacjenta w koszty leczenia jest złą polityką, która może mieć katastrofalne skutki, ponieważ w niewłaściwy sposób ograniczy ona dostęp osób o niskich dochodach do całej palety usług ochrony zdrowia;

55. jest przekonany, że dostęp obywateli o niskich dochodach do wysokiej jakości usług w zakresie ochrony zdrowia powinien być postrzegany jako oczywisty priorytet, który wiąże się ściśle z europejskimi wartościami solidarności i równych praw oraz stanowi konieczny warunek dla osiągnięcia celów lizbońskich w zakresie pełnego zatrudnienia;

Czwartek, 20 listopada 2008 r.

56. wzywa Komisję do uwzględnienia aspektów związanych z równym prawem wszystkich obywateli Unii Europejskiej do dobrej jakości systemów ochrony zdrowia oraz do włączenia niezbędnych gwarancji chroniących obywateli przed nierównym traktowaniem w kwestiach finansowych do przeglądu wspólnotowego prawodawstwa antydyskryminacyjnego oraz do każdego nowego instrumentu legislacyjnego dotyczącego dostępu do usług w zakresie ochrony zdrowia;

57. zaleca, by państwa członkowskie przyczyniły się do poprawy efektywności i sprawiedliwości swoich systemów opieki zdrowotnej poprzez zmniejszenie liczby puli ryzyka — lub jeszcze lepiej — poprzez stworzenie jednego krajowego organu (poolu), który ułatwi ukierunkowanie strategiczne i koordynację w całym systemie ochrony zdrowia;

*

* *

58. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Komitetowi Zatrudnienia i Komitetowi Ochrony Socjalnej oraz rządów i parlamentom państw członkowskich i państw kandydujących.

Unia Europejska i dane o pasażerach

P6_TA(2008)0561

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji ramowej Rady w sprawie wykorzystywania danych dotyczących rezerwacji pasażera (danych PNR) w celu egzekwowania prawa

(2010/C 16 E/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając oświadczenie Komisji podczas debaty z dnia 21 października 2008 r., w odpowiedzi na pytanie ustne (B6-0476/2008) w sprawie wniosku dotyczącego decyzji ramowej Rady w sprawie wykorzystywania danych dotyczących rezerwacji pasażera (danych PNR) w celu egzekwowania prawa (COM(2007)0654),
  - uwzględniając toczące się w Radzie debaty na szczeblu ministerialnym i szczeblu grup roboczych dotyczące wyżej wspomnianego wniosku,
  - uwzględniając opinie sporządzone przez Agencję Praw Podstawowych, Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, grupę roboczą art. 29 oraz grupę roboczą ds. policji i wymiaru sprawiedliwości,
  - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje ⁽¹⁾ dotyczące umowy PNR między UE a Stanami Zjednoczonymi ⁽²⁾, umowy PNR między UE a Kanadą ⁽³⁾ i umowy PNR między UE a Australią ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając art. 108 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zasady ochrony danych, których instytucje UE i państwa członkowskie są zobowiązane przestrzegać, podano w art. 8 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), art. 7 i art. 52 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Karta praw podstawowych), art. 286 Traktatu WE, art. 5 Konwencji nr 108 Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych (konwencja 108), a w prawie pochodnym w dyrektywie 95/46/WE z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽⁵⁾ i projekcie decyzji ramowej Rady w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych,

⁽¹⁾ Dz.U. C 61 E z 10.3.2004, s. 381; Dz.U. C 81 E z 31.3.2004, s. 105; Dz.U. C 103 E z 29.4.2004, s. 665; Dz.U. C 157 E z 6.7.2006, s. 464; Dz.U. C 305 E z 14.12.2006, s. 250; Dz.U. C 287 E z 29.11.2007, s. 349; Dz.U. C 175 E z 10.7.2008, s. 564; teksty przyjęte 22.10.2008, P6_TA(2008)0512.

⁽²⁾ Dz.U. L 204 z 4.8.2007, s. 18.

⁽³⁾ Dz.U. L 82 z 21.3.2006, s. 15.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 213 z 8.8.2008, s. 49.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.